

Appendix

שמות ל"ד: כ"ז-כ"ט

כז וַיֹּאמֶר ה' אֶל- מֹשֶׁה כְּתֹב- לְךָ אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אֶתְךָ בְּרִית וְאֶת- יִשְׂרָאֵל: כח וַיְהִי-שָׁם עִם-ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל- הַלְּחָת אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִית עֶשְׂרֵת הַדְּבָרִים: כט וַיְהִי בְרֹדֶת מֹשֶׁה מֵהָר סִינַי וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת בְּיַד-מֹשֶׁה בְּרֹדְתוֹ מִן-הָהָר...

מכילתא פרשת יתרו מסכת דבחדש פרשה ח

כיצד נתנו עשרת דהברוי ה' על לוח זה וה' על לוח זה. כתי' אנכי יי אלהיך וכנגדו לא תרצח מגיד הכתוב שכל מי ששופך דם מעלה עליו הכתו' כאלו ממעט בדמות המלך. משל למלך בשר ודם שנכנס למדינה והעמיד לו איקונוט ועשה לו צלמים וטבעו לו מטבעות לאחר זמן כפו לו איקונוט שברו לו צלמיו ובטלו לו מטבעותיו ומיעטו בדמות של מלך. כך מי שהוא שופך דמים מעלה עליו הכתוב כאלו ממעט בדמות המלך שני שופך דם האדם:

כתיב לא יהיה לך וכתוב כנגדו לא תנאף מגיד הכתוב שכל מי שעובד ע"ז מעלה עליו הכתוב כאלו מנאף אחר המקום שנאמר האשה המנאפת תקח את זרים. וכתו' ויאמר יי אליו עוד לך אהב אשה אהובת רע ומנאפת וגו'. כתי' לא תשא את שם יי עלהיך לשאו וכנגדו כתי' לא תגנוב מגיד שכל מי שהוא גונב לסוף בא לידי שבועת שאו שני הגנוב רצוח ונאוף. וכתוב אלה וכחש רצוח וגנוב ונאוף. כתי' זכור את יום השבת לקדשו וכנגדו כתי' לא תענה מגיד הכתוב שכל מי שמחלל את השבת מעיד לפני מי שאמר והיה העולם שלא ברא עולמו לששה ימים ולא נח בשביעי וכל מי שמשמר את השבת מעיד לפני מי שאמר והיה העולם שברא עולמו לששה ימים ונח בשביעי שנא' ואתם עדי נאם יי. כתיב כבד את אביך ואת אמך וכנגדו כתי' לא תחמוד מגיד הכתוב שכל מי שהוא חומד סוף מוליד בן שהוא מקלל את אביו ואת אמו ומכבד למי שאינו אביו לכך נתנו עשרת הדברות חמשה על לוח זה. וחמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה דברי ר' חנינא בן גמליאל וחכמים אומרים עשרה על לוח זה ועשרה על לוח זה שנאמר את הדברים האלה דבר יי ויכתבם על שני לוחות אבנים. ואומר שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה. ואומר ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש: